

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСОВІ РОЗСАДНИКИ» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>205 «Лісове господарство»</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>Лісового та садово-паркового</u> <u>господарства</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к. с.-г. н., доцент Матусяк Михайло Васильович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>mikhailo1988@gmail.com</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лісові розсадники є вибірковою компонентою ОПП «Лісове господарство».

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 24 год.; практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 74 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при подальшому навчанні та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента Лісові розсадники спрямована на формування у здобувачів знань та навичок щодо охорони і захисту лісів від шкідників, хвороб, пожеж та інших негативних чинників. Вивчаються основні методи моніторингу, діагностики та управління фітосанітарним станом лісових екосистем.

Освітня компонента Лісові розсадники формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця зі спеціальності «Лісове господарство».

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – освоєння студентами сучасних технологій виробництва садивного матеріалу відповідно до регіональних особливостей.

Майбутньому фахівцю необхідно добре володіти теоретичними знаннями та навчитися узагальнювати лісокультурний досвід, вміти організувати лісовий розсадник, знати особливості вирощування садивного матеріалу різних деревних видів..

Завдання вивчення дисципліни

Сформувати в студентів цілісного образу професійних обов'язків майстра лісу, майстра лісового розсадника, набуття вмінь та навичок при виконанні робіт по сівбі насіння, посадці лісових культур, проведенню доглядів в розсаднику та на лісокультурних площах, закріплення в свідомості студентів необхідності в професійному рості, проведенні науково-дослідних робіт з метою розвитку творчого мислення і самовдосконалення та самоутвердження, розвиток у студентів окомірного оцінювання врожайності насаджень, етапів стиглості лісового насіння, обґрунтування доцільності наукового підходу до природокористування, єдності навколишнього середовища, людини та її діяльності в територіальному аспекті. Сформувати у майбутніх фахівців екологічну грамотність та культуру. Вироблення в студентів навичок практично застосовувати здобуті знання по предмету, користуватися діючими Держстандартами в лісовій галузі, вміти їх аналізувати. Розвинути у студентів здатності до співробітництва при виконанні спільних чи групових завдань та заохочення до самореалізації своїх здібностей, інтересів шляхом дослідної та наукової роботи

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень

ПРН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ до дисципліни. Загальні поняття про лісові розсадники.	2		8
2	Загальні положення про лісовирощування.	2	2	8

3	Лісова селекція. Створення лісонасінєвої бази.	2	2	8
4	Технологія заготівлі насінєвого матеріалу.	2	2	8
5	Висівання та садіння лісу. Догляд за сажанцями.	2	2	8
6	Організація робіт у лісових розсадниках.	2	2	10
7	Зберігання садивного матеріалу. Технічне приймання, інвентаризація та викопування.	2	2	8
8	Технологія вирощування сіянців.	2	2	8
9	Технологія вирощування сажанців.	2	2	8
10	Догляд за розсадником. Обробіток ґрунту в розсаднику.	2	2	10
11	Плодоношення насінєвого матеріалу лісовими культурами.	2	2	8
12	Догляд за лісовими культурами.	2	2	8
Разом		24	22	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела

інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	15	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	15	2 рази на семестр	Тестування
Разом		74		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Аналіз ринку лісової та деревної біомаси в Україні / упоряд.: Богомаз М. В., Епик О.В. Київ:WWF-Україна. 2024. 54 с.
2. Білоус В.М. Особливості формування мікобіоти жолудів дуба звичайного в умовах Київського Полісся: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 154 с.
3. Бойко Г.О., Пузріна Н.В. Мікробні агенти активізації ростових процесів насіння та садивного матеріалу сосни звичайної: монографія. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2019. 199 с.
4. Губар Ю., Хавар Ю., Ваш Я. Шляхи розвитку національних кадастрових систем. Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. 2021. С. 151-163.
5. Зібцев С.В. та ін. Інтегрована система охорони лісів від пожеж: монографія. Київ: «Наукова Столиця» ФОП Шмидко Т.С., 2020. 350 с.
6. Зібцев С.В. та ін. Пожежна небезпека лісів зони відчуження Чорнобильської АЕС та підвищення їх пожежостійкості: монографія. Київ: «Наукова столиця» ФОП Шмидко Т.С., 2018. 233 с.

7. Кульбанська І.М., Гойчук А.Ф. Патологія *Fraxinus excelsior* L. у лісових насадженнях Західного Поділля України: монографія. Київ: НУБіП України, 2020. 167 с.

8. Про затвердження Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2030 року та плану заходів з його виконання. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 761-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 18.01.2025)

9. Публічна кадастрова карта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://terram.com.ua/kadastrova-karta/> (дата доступу 22.03.2025).

Додаткова

1. Дебринюк Ю. М. Лісові культури. Київ: Видавництво ЛОГОС, 2015. 240 с.
2. Кічура В. П., Кічура А. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. 132 с.
3. Охорона і захист лісу: електронний підручник. Мукачево: Мукачівський лісотехнічний коледж, 2020.
4. Поліщук О. П. Охорона лісів від пожеж: навчальний посібник. Боярка, 2012. 101 с.
5. Правове регулювання використання та охорони лісів. Одеса: Одеський національний університет, 2016. 180 с.
6. Хрик В. М., Мазепа В. Г., Кімейчук І. В., Левандовська С. М., Ситник О. С. Сталий розвиток лісового господарства: навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2024. 217 с.

Інформаційні ресурси

1. Охорона і захист лісів. Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства. URL: https://w.forest.gov.ua/forests_defend
2. Охорона і захист лісів. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diynosti/lisove-gospodarstvo/ohorona-i-zahist-lisiv>
3. Охорона і захист лісів. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-77298>
4. Охорона та захист лісів | Шепетівське лісове господарство. URL: <https://sheplis.com.ua/naprjami/okhorona-ta-zakhist-lisiv.html>
5. Охорона і захист лісів | ДП «Ліси України». URL: <https://dovgelis.org.ua/naprjami/okhorona-i-zakhist-lisiv.html>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації). Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела

інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін. Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни